మాయమనసులు

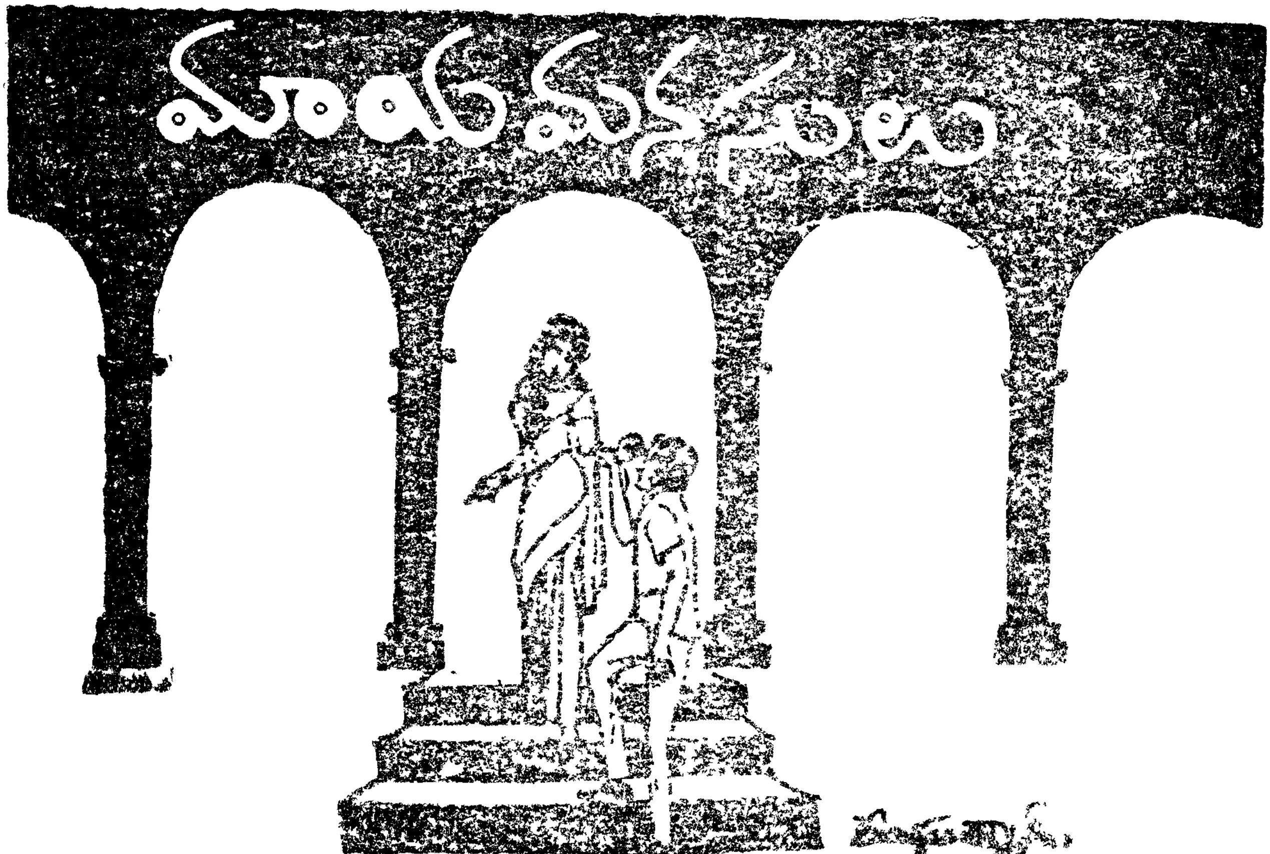

పట్నంలోని కలవారి లోగిళ్ళతో పోల్చి మాస్తే చెప్పలేముగాని ఆ వీధిలో ఆ చిన్నమేడ నామమలేని దేశం ముదపు చెట్టులా ప్రత్యేకతను సంతరించుకుంటోంది. వాకిలి వరండా, దాని వెనకున్న హాలూ, అటూ ఇటూ గదులూ — క్రింది అంతస్తులో మేడ భాగం అంత వరకే! సందువైపు వసారా విశ్రాంతికి పాతకాలపు దోనె పెంకు కలపా పునయోగింప బడింది. మేడమీద హాలుభాగం మాత్రం డాబా. దానికి కుడి యెడమగా పెంకుటి వసారాలున్నాయి. అయితే యిది రైల్వే పెంకు. వాకిలి వరండా యెడమవైపు నుంచి మేడమీది భాగానికి మెట్లున్నాయి. అవి కొయ్యమెట్లు. మేడగావే పైన వుండేవారికి ఆ మెట్లు యెక్కి దిగడంలో ఎత శిక్షణ పొందడం అవసరమనిపి ంది, మెట్లమీద వర్షపునీరు పడకుండా రేకులతో ఒక అచ్ఛాదన (షేడ్) ఉంది.

అతేనేం! ఆ యిల్లు శ్రీహరికి తక్కరగావచ్చి చూసేసరికి పై భాగానికి 'రూమ్ టులెట్' అన్న బోర్డు కూడా కనిపించింది. అప్పటికి సూర్యుడు నడినెత్తిమీద ఉన్నాడు. ఉదయం కాసిని టీ నీళ్ళు గొంతులో పోసుకొని అన్వేషణకు బయల్దేరాడతను. ఇప్పుడీ బోర్డు చూసే సరికి అరగంటనుంచీ అవుతున్న దాహం మాటకూడా మరచిపోయాడు. ప్రతిచోటా 'లేదన్న'మాటే. ఉన్నా 'ఫామిలీ పోర్షనండీ! ఫామిలీస్‌కే యిస్తాము'. అవే ఆడ వారి తలుపుచాటు సమాధానాలు.

వరండాలోకి వచ్చేసరికి గిర్రున తిరిగిన కళ్ళతోపాటు తలకూడా తిరిగిందతనికి. కొన్ని సెకండ్లకు యధాస్థితికి వచ్చి 'ఎవరండీ యింట్లో' అన్నాడు మెల్లగా.

'ఎవరూ ?' అన్న స్త్రీ కంఠం వినిపించింది. అతరువాత తలుపు తెరచుకుని ఒకామె వచ్చి అతనికేసి ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది.

'పెద్దవారెవరూ లేరాండీ ?'

ఆమె అత ప్రశ్నకు సమాధాన మివ్వకుండా 'మీకేంకావాలి ?' అని ఎదురు ప్రశ్న వేసింది.

'పైన టులెట్'బోర్డు చూశాను.'

'మీకు కావాలా ?'

'అవును'

'బ్రహ్మచారిలా ?'

అతను సంకోచిస్తూ తలువూపాడు అన్ని యిళ్ళదగ్గర యెదురైన సమాధానమే యిక్కడా వస్తుందనుకున్నాడు.

'పైన నీళ్ళవసతి లేదు. స్నానానికి మిగిలిన అవసరాలకీ క్రిందికే రావాలి. మునిసిపాలిటీ వారికికూడా ఈ వీధి సంగతి అంతగా పట్టనందువల్ల యిక్కడ దోమల బాధకూడా ఎక్కువే. ఎప్పుడో వేయించిన వైరింగు కావడంవల్ల కనిపించే లైట్లను చూసి కరెంటు వుందని భ్రమ పడటం అనవసరం.' అన్నదామె అతనిని పరీక్షగా చూస్తూ.

'ఇంతకీ అద్దె ఎంతో ?'

'ఏమిటి మీరు తీసుకుంటారా ఆ గది?'

'తప్పకుండా తీసుకుంటాను. ఇంటివారే తమ ఇంటినిగురించి ఏమి దాచకుండా చెప్పి వప్పుడు,—'

'ఈ ఇల్లు నాదికాదు. నేనూ అద్దెకే.

ఉంటున్నాను,'

'నేను' అంటే ఆమెతో ఇంకెవరు లేరా? ఒంటరిగా ఈ మేడమీద ఇంట్లో ఆమె ఎలా ఉండగలుగుతోంది. కాని శ్రీహరి తన సందేహాలు బయటపెట్టలేదు.

'ఇంటి యజమాని ఎవరో చెప్పండి! అతనిని కలుసుకొని గది ఖాయం చేసుకుంటాను,' అంటూ ఆమె ముఖం చూసి 'నన్ను గురించి నేను చెప్పుకుంటున్నానని అనుకోకండి. నేను కొత్తవాడననే సందేహం మీకొద్దు. నేను ఇక్కడ ఉన్నన్నాళ్లు మీకు తోడుగా ఉంటాను', అన్నాడు శ్రీహరి.

ఆమె అతనివంక అయోమయంగా, అపహాసంగా చూసింది.

'అతను యెక్కడుంటాడో మీకు తెలియదా?'

'ఈ పట్నంలో మీకీ గది తప్ప మరొకటి కనిపించలేదా?'

శ్రీహరి నవ్వాడు. 'ఏం? నేనిక్కడ ఉండటం మీకిష్టంలేదా?' అన్నాడు.

ఆమెకూడా చిన్నగా నవ్వింది. కాని అంతలోనే ముఖభంగిమను గంభీరంగా మార్చి 'నా ఇష్టాయిష్టాలతో ఇంటి యజమానిని నష్టపెట్టే హక్కు నాకు లేదు.' అన్నది.

ఆ తరువాత అడ్రసు చెప్పింది.

ఎందుకో? తను ఇక్కడ ఉండటం ఆమె కిష్టంలేదు. ఆ విషయం అతనికి స్పష్టంగా తెలిపింది. అయినా జాగ్రత్తగా ఆమె చెప్పిన అడ్రసు వ్రాసుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

*　　*

మరో రెండు గంటలలో అతను మేడమీద గదిలో ప్రవేశించడం జరిగిపోయింది. వినగానే అద్దె తక్కువనిపించినా అడుగు పెట్టిన నిమిషంలోనే అతను కొంత అసంతృప్తికి గురి అయినాడు. నేలమీద గచ్చంతా మనిషి నేలమీద పడుకోడానికి వీలులేనివిధంగా గుంటలు పడి పోయింది. పడకమాట అలావుంచి నడవటం కూడా కాస్త కనిపెట్టి నడవకపోతే ఎదురుదెబ్బలు తప్పేలాగ లేవు. గోడలకు వెల వేసి సంవత్సరాలు దాటినట్లుగా ఉంది. ఒక అలమారా కూడలేదు. గోడలకు నాలువైపుల రకరకాల సైజుల మేకులు— కొట్టినవారు వచ్చినవి బందవంతాన పీక్కుపోగా ఊడిరానివి మిగిలి ఉన్నాయి. అవి చూడగానే దుకాణాల్లో షో బోర్డులకు తగిలించే రకరకాల తాళాలూ, గడియలు తలపుకొచ్చాయి. పైకి చూసేసరికి మేడమీద మొలిచిన ఏదో చెట్టుతాలుకు వేరు మూలంగా పైకప్పు నుంచి గోడసగంవరకు అతుకు కనిపించింది. వెలుతురు కాబట్టి సరిపోయింది. చీకట్లో పామనుకొనే భ్రమ ప్రమాదం తప్పించి. బల్బుకొంటానంటే 'ప్రస్తుతం కరంటు చెడిందని వారంరోజుల్లో రిపేరు చేయిస్తా' నని ఇంటియజమాని చెప్పారు. శ్రీహరి కిటికీ క్రిందిరెక్కలు కూడా తెరిచాడు. పడమటియెండ గదికిటు చివరిగోడవరకు ఆక్రమించింది. అప్రయత్నంగా తూర్పు కిటికీవైపు చూచాడు. ఉదయ సూర్య కిరణాలను గదిలోనికి ఆహ్వానించడం ఆకిటికీ డ్యూటీకాబోలు. గదికున్న వసారాలు ఉత్తర దక్షిణాలు కాకుండా తూర్పు పడమరలుగా ఉంటే బాగుండేదనిపించింది. తన ఊళ్లో అయ్యగారు చెప్పే వాస్తుశాస్త్రం ప్రకారం ఈ యిల్లొక ఇల్లేకాదు. దయ్యాలకొంప; అమంగళనివాసం!

నేలమీద దుమ్ము ఎక్కువగా లేదు శ్రీహరి సామాను చాల తక్కువ. ఒక బకెట్టు, చెంబు, కూజా, రెండు గాజు గ్లాసులు, చాప, బెడ్డింగు, రెండు ట్రంకు పెట్టెలు. ఈ కొద్దిపాటి సామానును అతను తనకెలా బాగుంటుందనిపిస్తే అలా సర్దేశాడు.

భావిదగ్గరకు వెళ్ళి కాళ్ళు ముఖము కడుగుకొన్నాడు. కూజాలో నీళ్ళునింపి తెస్తూ ఉంటే క్రిందివాటాలో ఆమె బయటకువచ్చి 'ఆ నీరు త్రాగుతారా ఏమిటి? పేరుతెలియని పురుగుల దగ్గరనుంచి నీటి పాములదాక ఉన్నాయా నీటిలో,—పైగా ఆకు అలముపడి కుళ్ళి,— కూజా యిలా ఇవ్వండి మంచినీళ్ళిస్తాను,' అంటూ అతని చేతిలోని కూజా అందుకుని నీరు పారబోసి లోపలనుంచి మంచినీళ్ళు తెచ్చియిచ్చింది.

కూజా అందుకుంటూ 'ఇక్కడెవరైనా పనిమనిషి దొరుకుతుందా?' అని అడిగాడు.

'ఏమేం పనులు చెయ్యాలి?'

'గది చిమ్మడం, నాకు స్నానానికి, త్రాగడానికి నీళ్ళు తెచ్చిపెట్టడం, ఇంకా ఇలాంటివే సరి కొన్నిపనులు'—

'మీరు స్నానం మేడమీద చేస్తారా? అయితే క్రింద నేనుండే పని లేదు. వర్షాకాలం చెట్టుకింద నయమనిపిస్తుంది.'

'అలాగా! ఇల్లు అంతా కురుస్తుందన్న మాట.'

'అన్నట్టా లేమిటి? ఇది కూలగొట్టమని మునిసిపాలిటీవారు వోనరుకు యెన్నాళ్ల నుంచో నోటీసు లిస్తున్నారుట. ఏమి పైరవీ చేస్తున్నాడో మరి! ఇల్లు దానంతటదే కూలితే కొంత ఖర్చు కలిసి వస్తుందనో ఏమో. అలాగే ఉంచు తున్నాడు.'

'వర్షాకాలం ప్రమాదమే!'

ఆమె నవ్వింది వెంటనే సీరియస్‌ అయి 'గదిలో మీరు ఒక గ్లాసునీరు ఒలికించినా క్రింద నేను తడ్పింది పడవలసి ఉంటుంది' అన్నది.

ఆమె లోనికెళ్ళి తలుపేసుకుంది. ఆమె లోని క్షణపరివర్తనా స్వభావం అతనికెంతో ఆశ్చర్యం కలిగించింది. పైకెక్కేసరికి ఆశ్చర్యం ఒక్కొక్క మెట్టు అదృశ్యమై ఆ స్థానే జిజ్ఞాస పెరిగింది.

ఊరికి చివరగా—! పాడుపడ్డ మేడలో,—! వంటరియువతి,—!?

*　　*　　*

హోటలుకువెళ్ళి కాఫీ త్రాగివస్తూ వీధి కొళాయిదగ్గర అప్రయత్నంగా ఆగాడతను. అక్కడ నీటికోసం కలాటా జరుగుతోంది పరిచయమైన స్వరం. 'నేననలు సాయంత్రం మొదటిదాన్ని నీళ్ళకొచ్చానా? ఇవ్వాళే రావలసి వచ్చింది. నన్ను పట్టుకెళ్ళనివ్వండి. అంటువ్వదామే. మిగిలిన వారంతా ఆమె మాట దొరనివ్వకుండా తమ హక్కుకోసం మాటలతోని బిందె తీసి పక్కనే పడేటం ద్వారా వేతం తోము పోరాడుతున్నారు. తనకు మంచి నీరివ్వటంవల్ల ఆమె నీటికోసం రావలసి వచ్చిందా? అనే సందేహం కలిగిందతనికి. అడుగులు పెద్దవిచేసి త్వరగా తన గదికి వచ్చేశాడు. మేడమీది నుంచి చూశాడు. ఆమె వడకముబట్టి ఆమె మోస్తున్నది ఖాళీబిందె అనిపించింది. తన రెండు గ్లాసుల్లోనూ నీరు నింపుకొని కూజా

కాళ్ళు, తనమె గుమ్మంముందు పెట్టి వెనక్కి తిరిగాడు. అప్పటికామె వరండాలోకి వచ్చింది. 'అదేంటవి! నావిళ్ళు నాకు ఇదుకు తీసుకున్నారా? ఇదుగో చూడండి ఈ బిందెలో నీళ్ళు నాకీ రోజుకు చాలు!' అంటూ చూపించింది. అతను కూజా తీసుకొని పైకి వచ్చేశాడు.

ఆమెలో సంస్కారం ఉంది. మర్యాద తెలిసిన మనిషిని బహుశా తప్పనిసరి పరిస్థితులవల్ల ఈ పట్నంలో ఏదో ఉద్యోగం చేస్తూ ఎక్కడోఉన్న తన వారికి సాయం పంపుతోంది!' అనుకొన్నాడు శ్రీహరి. ఆమెపట్ల అతనికి గౌరవంతోకూడిన అభిమానం ఆకర్షణ పెరిగాయి.

చూస్తుండగానే సాయంత్రమైంది.

మేడమీద ఖాళీజాగాలో పచార్లు చేస్తున్న శ్రీహరి పరిసరాలను పరిశీలించాడు. తనున్నది ఒక్కటే డాబా! మిగిలినవన్నీ చాలావరకు పెంకుటిళ్ళు. కొన్ని సిమెంటు రాళ్ళతోకట్టి పైన తాటాకు కప్పిన పాకలు. ఆ సిమెంటు రాళ్ళలోనే కొన్ని పావురాల గూళ్ళలాంటి కంతలలో కిటికీల్లా ఉండి [illegible] గాలినీ, వెలుగునూ లోనికి ప్రసారం చేస్తున్నాయి. రాళ్ళతో కట్టిన వీధికాలువ అక్కడక్కడా రాళ్ళు అదృశ్యమైపోవడంవల్ల మురికినీరు పారి రోడ్డుమీది పల్లపు ప్రాంతాల నావరించింది. ముఖం ముందువేగి చీకాకు పరిచే దోమలను నిరోధించే ప్రయత్నంలో అతను తన తలపైన రాశి పరిభ్రమించే మశక సమూహాన్ని చూశాడు. ఒక్కసారిగా ఒళ్ళు జలదరించింది. తన దగ్గర దోమ తెరలేదు. 'బలవంతమైన సర్పము — చలి చీమలు' గుర్తొచ్చాయి.

సంధ్యాసమయం కావడంతో గదిలోకి వెళ్ళి కొవ్వొత్తి వెలిగించి వచ్చాడు. కొవ్వొత్తితో లాభంలేదు. మళ్ళీ బజారుకి వెళ్ళినప్పుడు కిరోసినులైటు తేవాలి. వీధి లైట్లన్నీ వెలిగించబోవడంతో అతని దృష్టి ఆ దిక్కుగా ప్రసరించింది. ఎక్కడా లైటు హోల్డరుకైనా బల్బులేదు. పగిలి రాలిపోగా మిగిలిన భాగం మాత్రం హోల్డరులో ఉన్నట్లనిపించింది. ఎవరో ప్రత్యేకమైన శ్రమ తీసుకొని రాళ్ళు విసరకపోతే అంత ఎత్తు మీదివి ఎలా చితుకుతాయి, అంద ఉపయోగపడే కాంతిని పని కట్టుకొని

హాయి మనసులు

నిర్మూలించవలసిన అవసరం ఎవరికి వచ్చింది—?

లైట్లు లేకపోవడం మురికినీటి గుంటలతో ఉన్న కొత్తదారి కావడంవల్ల అతను కాస్త వెలుతురు ఉండగానే వెళ్ళి భోజనం చేసి వద్దామనుకున్నాడు. గదికి తాళం వేసి మెట్లు దిగాడు. ప్రసాద్ కూడ ఏడు గంటలకల్లా భోజనానికి వస్తానన్నాడు. శ్రీహరి ఆరు గంటలకే హోటల్ మెట్లెక్కడం జరిగింది. భోజనంచేసి విశ్రాంతి నిమిత్తం అమర్చిన కుర్చీలలో ఒకదానిని ఆక్రమించి సిగరెట్ వెలిగించాడు. పత్రిక తిరగేస్తూ ప్రసాద్‌కోసం ఎదురు చూడ సాగాడు. తనకొక గది అంటూ దొరికేన దాకా శ్రీహరి అతని గదిలోనే ఉన్నాడు, ఒక్క ప్రసాదే అయితే శ్రీహరి అతని గదిలోనే ఉండేవాడు. కాని తనరాక కన్నముందే అతను మరొక రూమ్మేటును కలుపుకొన్నాడు గది చాలా చిన్నది. ప్రసాద్ ముఖం చూస్తూ పైకి చెప్పలేకపోయినా శ్రీహరి ఉనికివల్ల రామారావు ఇబ్బంది ఫీలయ్యేవాడు.

'ఒకవైపు ఉద్యోగాన్వేషణ చేస్తూ అనవసపు ఖర్చులెందుకు పెంచుకుంటావు భాయ్? ఉద్యోగం దొరికేవరకూ ఇక్కడే ఉండు. యేలాగో సర్దుకుంటాం' అన్నాడు ప్రసాద్.

లేదులే! ముగ్గురికి యెంత ఇరుకుగా ఉందో చూస్తున్నావుగా, నన్ను వెళనీ అంతగా అయితే ఆదివారాలు సరిగ్గా ఉంటే నాకొక రూమ్మేటును చూడు. సగం భారం తగ్గుతుంది'

'సరే కానీ!' అనక తప్పలేదు ప్రసాద్‌కు. మిత్రులు చాలా తక్కువమంది అయిన శ్రీహరికి వేళ్ళమీద లెక్కించవలసిన సన్నిహితులలో ప్రసాద్ ఒకడు. చెప్పిన సమయంకన్న అరగంట ఆలస్యంగా వచ్చాడతను ఇద్దరు బయటపడే సమయానికి హోటల్ గడియారం తొమ్మిది గంటలు కొడుతూ ఉంది.

పాన్‌షాపు దగ్గర ఆగారు.

'పాన్ వేసుకుంటావా శ్రీహరీ.'

'ఊహూఁ'

'సిగరెట్?'

'తాకొబాకూడా పూర్తైంది. రాత్రి నిద్ర రావడం ఆలస్యమైతే తప్ప మరొక జ్ఞాపకశక్తి అనవసరం.'

ప్రసాద్‌నవ్వి తనకొక పాన్ చెప్పి సిగరెట్ వెలిగించాడు.

'రిక్షా హోనా క్యాసాబ్' దగ్గరవచ్చి అదో రకంగా మెల్లిగా అడిగాడు రిక్షావాలా.

'నక్కోమియా' అంటూ 'నీ రూం ఇక్కడికి ఎంత దూరం' అని అడిగాడు ప్రసాద్.

'సుమారు ఒకమైలుండొచ్చు.'

'మైలే! ఇక్కడికి నారూం అంతేగా! నేను నీదగ్గరకు రావాలన్నా నీవు నాదగ్గరకు రావాలన్నా రెండు మైళ్ళు నడవాలన్న మాట.'

అతను పాను వేసుకుంటూ 'బిల్ట్స్ వచ్చిందా' అని పాన్‌షాపతనిని అడిగాడు.

'లేదుసార్ రేపు వస్తుంది.'

ఇద్దరు వెనక్కు తిరిగారు.

'నేనొకటి ఆలోచించాను' అన్నాడు శ్రీహరి.

'ఏమిటి?'

'మనిద్దరం ఈ హోటల్ దగ్గర కలుసుకుంటే చెరొకమైలు నడక పొదుపు చేయవచ్చు.'

'ప్రసాద్ నవ్వి నీరూంకు నన్ను రావద్దంటావ్! అంతేనా' అన్నాడు.

'అదేం కాదు రూం ప్రోగ్రాం ఆదివారాల నాడు. ఒక ఆదివారం నీవు నా రూంకు వస్తే, మరుసటి వారం నేను నీ రూంకు వస్తాను. మధ్యాహ్నం భోజనం కాగానే ఎవరి డ్యూటీ ప్రకారం వారు తమ అతిథిని మర్యాదగా రిక్షా మీద తీసుకెళ్ళాలి. ఎలా ఉంది నా ఉపాయం?'

'అమోఘంగా ఉంది.'

'ఇంక వెళదామా?'

'ఓ. కే. గుడ్‌నైట్.'

'గుడ్‌నైట్!'

షేక్‌హ్యాండ్సు తీసుకొని విడిపోయారు.

'ఏం పంతులుగారు ఏ ఊరు మనది?'

'ఈ జిల్లాలోదే ఒక పల్లెటూరు.'

'ఏం చేస్తుంటారు ఇక్కడ?'

'ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇంకా ఏదీ దొరకలేదు.'

'యాడ మకాం?'

'అదుగో! ఆ మేడ మీద ఈ రోజే దిగాను.'

'హోహో!' ఆ వ్యక్తి వెకిలిగా నవ్వాడు.

అతనికి నలభై ఏళ్ళుండవచ్చు. గట్టిగా, దిట్టంగా వస్తాదులా ఉన్నాడు. మెడలో హనుమంతుడి వెండి బిళ్ళ — దండ కొక్క రాగి తాయిత్తు, గళ్ళ లుంగీ మోకాళ్ళదాకా లాల్చీ! జబ్బలదాకా పైకి మడిచాడు. పక్కనే శిష్యుడిలా మరొక పిల్లవస్తాదు.

'బీడి ఉందా పంతులు ?'

శ్రీహరి పెట్టె తీసి తెరిచి రెండు సిగరెట్లు ఇచ్చాడు.

'పంతులూ! నా పేరు గంగులు. ఇంకా చెప్పాలంటే ఈ గంగులు ఇరిచిన యెముకలు డాక్టరుబాబుల మాట అలా యుంచి పుత్తూరు వైద్యులు కూడా అతకలేరని పట్నమంత చెప్పుకుంటారు. సందేళకాణ్ణించి వడిరేతిదాకా ఇదే మన అడ్డా. ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఇది అసలే అడ్డాల బజారు. తెలిసో తెలియకో యీడ దిగావు నువ్వు. అయినా సరే! నీ మీద ఈగ వాలినా నాకొచ్చి చెప్పు. ఆ యీగెను నలిపేలా కాల రాస్తాను' అన్నాడు గంగులు.

శ్రీహరికి నోట మాట రాలేదు. ఫలానా అని స్వీకరించలేని ఆలోచనలు అతని మస్తిష్కంలో పరిభ్రమించ సాగాయి. 'అలాగే' అని గంగులుకు సమాధానం చెప్పి పడక సాగించాడు.

'పంతులు బెదిరాడు గురు' అని చిన్న వస్తాదు అనడం, ఇద్దరుకలసి నవ్వుకోవడం వెనకనుంచి వినిపించింది.

* * *

వస్తూ వుంటే కనిపించిన కొన్ని దృశ్యాలు 'అడ్డాల బజారు' అని గంగులు అన్నదానికి నిర్వచనాలు చెప్పాయి. చవకబారు ముగాసినవి, ముతక బూతులు, తలుపులు వేయుటాలు తీయుటాలు, వీధిలో నిరీక్షిస్తూ తారాడే పురుషులు అడ్డాల బజారును గురించిన సంక్షిప్త సమాచారాలు. ఒకచోట నలుగురు యువకులు ఒక వారాంగనను బతిమాలుతున్నారు. 'నిన్ను సంతోష పెడతాం' అంటున్నారు. 'కాని డబ్బులతోనే మా దుంప తెంచేవు' అంటున్నాడొకడు.

'మా అయ్యో!' అంటూ ఆమె ఏదో అందుకు తగ్గ సమాధానం చెప్పింది. అంతా నవ్వుకున్నారు.

శ్రీహరి వడి వడిగా తన గదిలోకి వచ్చి పడ్డాడు.

కిరోసిన్‌లాంప్ మాట గదిలోని చీకటిని చూసాక గుర్తొచ్చింది. తడుముకొంటూ వెతికి మరో కొవ్వొత్తి వెలిగించాడు. తలుపు గడియవేసి పక్క పరిచాడు. బట్టలు మార్చుకొని రెండు గ్లాసుల నీరు త్రాగి పడకపై ఒరిగాడు. సిగరెట్టు వెలిగించి రెండు దమ్ములు లాగాక అతను కాస్త స్థిమితపడ్డాడు.

సిగరెట్టు కాసేపట్లో బూడిద అయింది. కానీ నిద్ర మాత్రం రాలేదు. తను మగవాడు. ఎలాగో అడ్జెస్టు అవగలడు. కాని క్రిందనున్నామే? ఆమె ఇలాంటి వాతావరణంలో ఎందుకున్నట్లు? ఎలా గడుపుతున్నట్లు? కొంపతీసి ఆమె కూడ ఇలాంటి బాపతే కాదు కదా!

మధ్యాహ్నం గది విషయంలో ఆమె మాట్లాడిన మాటలు గుర్తొచ్చాయి. తనడిగిన విషయాలు తప్పించి ఆమె మరొకటి మాట్లాడకం, సహజ లక్షణంగా ప్రకోపించే హావభావాలను బలవంతంగా అణిచేసి ఎప్పటికప్పుడు గంభీరంగా ఉండాలని ప్రయత్నించడం—అదంతా ఎందుకు?

మంచినీళ్ళ తతంగం మనసులో మెదిలింది. అతనికి తనపై తనకే ఒకరకమైన ఏవగింపు కలిగింది. గది విషయంలో ఆమె హెచ్చరించినా తను తొందరపడ్డాడు. ప్రసాద్ వచ్చి ఈ వాతావరణం చూస్తే ఏమనుకుంటాడు? ఒక్క ప్రసాదే ఏమిటి? ఎవరైనా ఏమైనా ఊహించగల అవకాశం సంపూర్ణంగా ఉంది. ఇంక ఆ రాత్రి అతనికి నిద్ర రాలేదు. ఎంత పొదుపుగా నిగ్రహంగా వాడినా సిగరెట్ పెట్టె ఖాళీ అయింది. ఖాళీ డబ్బా పారేయడానికి గది తలుపులు తెరిచి మేడ చివరకు వచ్చాడు. వీధిలో ఇద్దరు సూటువాలాలు నిలబడి ఉన్నారు. దాపునే ఒక రిక్షా ఆగి ఉంది. రిక్షావాడు అప్పుడే లోపలినుంచి వచ్చి వారితో యేదో చెప్పి తన రిక్షా సందు చివరివరకు లాక్కొని వెళ్ళాడు. హోటల్ దగ్గర తమను 'రిక్షా కావాలా' అని అడిగినవాడే ననిపించింది శ్రీహరికి. సూటువాలాల్లో ఒకతను లోపలకు వెళ్ళాడు. మరొకతను సిగరెట్ కాలుస్తూ బయటే నిలబడ్డాడు. శ్రీహరి కెందుకో కడుపులో దేవినట్లయింది. భరించలేని అపరిమితమైన అసహ్యంతో వేగిపోయాడు. 'ఆమె కూడా అలాంటి మనిషే!' అన్న సత్యాన్ని అతను జీర్ణించుకోలేకపోతున్నాడు. 'ఆమెకు నీకు ఏమిటి సంబంధం? ఎందుకు నీకీ బాధ?' అని మనస్సు ఎన్నోమార్లు హెచ్చరించింది. కాని ఆ హెచ్చరిక అతనిని యథాస్థితికి తేలేకపోయింది.

గదిలోకి వచ్చాక అతనికి తిరిగి సిగరెట్ అవసరం కనిపించింది. కాని లేదు. క్రొవ్వొత్తి కరిగిపోయి చీకటి మిగిలింది. అగ్గిపుల్లలు వెలిగిస్తూ పారేసిన పీకలన్నీ ఏరి కాగితంతో గొట్టాంమల్చి ఒక స్పెషల్ సిగరెట్ తయారుచేసి వెలిగించాడు.

* * *

వారంరోజులు గడిచింది. ఈ వారం రోజుల్లో అతనికి ఆ వీధిని గురించిన మరికొన్ని విషయాలు తెలిశాయి.

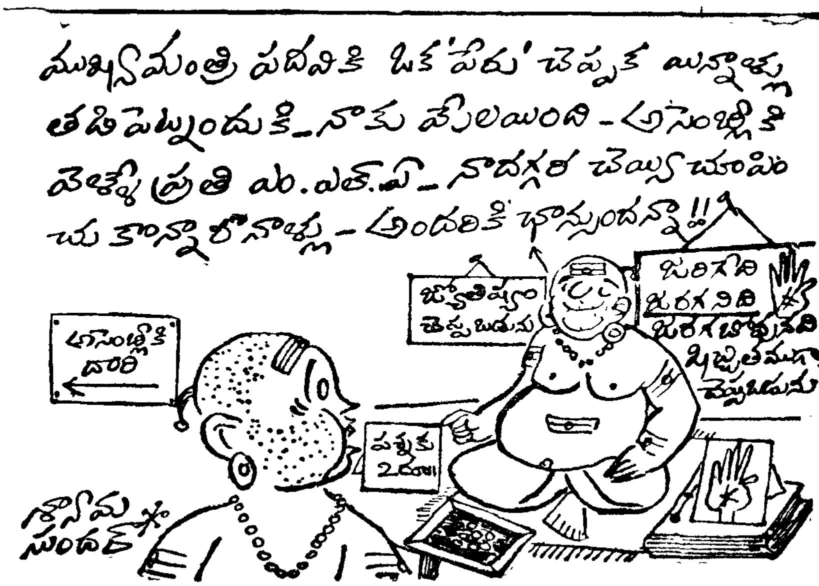

ప్రతిరాత్రి ఏదో ఒకసమయంలో మొగుడు పెళ్ళాలు పోట్లాడుకొని వీధినొక కొలిక్కి తెస్తారు. జడివానకురిసి వెలిసినట్లు అర్ధగంటలో అంతా సర్దుమణుగుతుంది. ఆ కొద్దిసేపట్లోనే రెండుపార్టీలు. ఒకటి మొగుడిపక్షం—రెండవది పెళ్ళాంపక్షం. మొగుడి పక్షానికి సంఖ్యాబలం తక్కువగా ఉంటుంది. మగవాడు కనుక. ఆడకూతురి పార్టీకి సంఖ్యాబలం ఎక్కువ. పదినిమిషాలు గడిచేసరికి భర్తపార్టీ కాస్తా ముష్యవర్తి బృందంగా మారుతుంది. ఆతరువాత అంతా ఆడకూతురికే 'జయ్' అంటారు. మొగుడు పాపం 'ఆడకూతుర్ని' రోజూ తాగివచ్చి హింసించే దుర్మార్గుడు గాను, రౌడీగాను లెక్కకొస్తాడు. దానితో అతను రేగిపోయి ఏమీచేయలేక పెళ్ళానికి మధ్యవర్తులకు 'రంకు' కడతాడు. అందరు కలసి వాడివళ్ళు హూనం చేస్తారు. నోరెత్తనివ్వరు. ఒకవేళ నిజంగా 'రంకు' ఉన్నా సహించి భరించగలిగే స్థితికి తెస్తారు.

ఉదయ సాయంత్రాల్లో సూర్యుడుదయించి అస్తమించడం ఎంత సాధారణమైన విషయమో ఆ వీధిలో పంపుగలాటాల్లాంటివి అంత నిత్యకృత్య కార్యక్రమాలు. ఇంక స్త్రీలు అసలు ఉలుకు ఏదో కడుపులో దాచుకొని మరేదో కారణం కెలికి తీసి వేసుకొనే జగడాలు కనీసం రోజుకొక అరడజనైనా ఉంటాయి.

పోతే గంగులు సందు చివర మోహరీ మీనా కూర్చుని సాయంత్రం నుంచి అర్ధరాత్రి వరకు డ్యూటీ చేసినందుకు ముట్టే జీతం ఎంసరి ముట్టుబడి గెజిటెడ్ ఆఫీసర్ జీతానికి కాస్త అటూ ఇటూగా ఉంటుంది.

డబ్బు దగ్గర పేచీ పెట్టినవారు, స్త్రీల దగ్గర వారు భరించలేని స్థితి కల్పించినవారు గంగులు చేతివాటం రుచి చూస్తారు. అలాంటివారి ఆర్తనాదాలు ఈ వారంలోనే మూడునాలుగు విన్నాడు శ్రీహరి. సందు వరకు అప్పుడప్పుడు వచ్చే పోలీసులకు కూడా గంగులే సమాధానం చెప్పుకుంటాడు.

గడచిన ఆదివారం ప్రసాద్ శ్రీహరి రూంకు వచ్చామని ప్రతిపాదించాడు. కాని శ్రీహరి ఉపాయంగా తనే అతని రూంకు వెళ్ళాడు. సాయంత్రం వరకు అతనితో సినిమాకు వెళ్ళి రాత్రి పది గంటలు దాటాక తన గదికి చేరాడు.

పగలంతా ఆఫీసులూ—ఆఫీసర్ల చుట్టూ తిరగడంతో పాటు తనకు ఒక గది కోసం వెదకటం కూడా ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నాడు. ఉద్యోగం దొరికే సూచనలు ఎండమావులా, తళుక్కున మెరిసి మాయమౌతున్నాయి. శ్రీహరి పెట్టెలో ఎంతో పొదుపుగా వాడే మొత్తం నానాటికీ కరిగిపోతూ అతనికి బ్రతుకు భయాన్ని పెంచుతూంది. మరొకవైపు వేడి రక్తానికి సహజమైన యవ్వనజ్వాల అతనిని నిద్రకు దూరంచేసి దాహాన్ని పెంచుతూంది.

...కాలేజిలో అతను చాలా ఉపన్యాసాలిచ్చేవాడు. విజ్ఞానార్జన నిమిత్తం అందరు విద్య నభ్యసించవచ్చు గాని వెనకాల ఏమాత్రం ఆస్తిపాస్తులున్నవారైనా ఉద్యోగానికి యెగబడరాదని అది ఉద్యోగం జీవితావసరమైన మరొకరికి అన్యాయం చేయడమేనని అతని వాదన. తనమటుకు తను విజ్ఞానం కోసమేగాని, ఉద్యోగం కోసం చదవడం లేదని ప్రమాణం చేసి చెప్పాడు. కాని చదువు పూర్తిచేసి ఇంటికి చేరేసరికి తండ్రి రాజకీయ వ్యామోహంలో పడి ఆస్తి హారతి కర్పూరంలా హరించుకు పోవడంతో మనోవ్యాధితో మంచం పట్టి తనువు చాలించాడు. మిగిలినది అప్పులవారికి జమకట్టి చేతిలో మిగిలిన కొద్ది మొత్తంతో పట్నం చేరాడు. పరిస్థితులను చర్చించి అతను ఉద్యోగి కావడం తప్పనిసరి అని తేల్చాడు ప్రసాద్.

*   *   *

ఆ రాత్రి శరీరాన్ని అదుపులో పెట్టుకోలేక పోయాడు. పెట్టెలోని మొత్తంలో కొంత భాగం తీసుకొని వీధిలోని ఏగుమ్మంలోనో జొరబడి శరీరపు వేడి కొంతైనా చల్లార్చుకోవాలని అతని ప్రాణం అలమటిస్తోంది. ఆ గుమ్మం తనున్న మేడలోనిదే ఎందుకు కాగూడదు? రోజూ అతను క్రిందికి వెళ్ళి స్నానం చేసి వస్తున్నాడు. కాని ఎప్పుడూ ఆమె ఇంటి తలుపులు మూసే ఉండేవి. ఎప్పుడైనా తెరచుకున్నా అతని అలికిడి గమనించి మూసుకొనేవి. వచ్చిననాడు తప్ప ఆమె అతనితో మళ్ళీ ఎప్పుడూ మాట్లాడలేదు. రాత్రి భోజనానికి వెళ్ళి వచ్చేటప్పుడు గంగులు రోజూ పలకరిస్తున్నాడు. కొందరు ఆడవారు అతనిని పరీక్షగా (సరియైన మగాడేనా అన్నట్లు) చూస్తున్నారు. వారి చూపులు చాలా అవమానంగా అతని రెచ్చగొడుతున్నట్లుండేవి.

ఆ రాత్రి పదిగంటలు దాటాక ఒక యాభైరూపాయలు తీసుకొని గదికి తాళం వేసి మెట్లు దిగాడు. దడ దడలాడే గుండెలతో వణికే వేళ్ళతో ఆమె గుమ్మం తలుపు తట్టాడు. ఆమె తలుపు తీసింది. చటుక్కున లోపలకు వచ్చాడు. దగ్గరున్న యాభైరూపాయలు టేబులపై పెట్టి ఆమెకేసి నడిచాడు.

ఒకడుగు వెనక్కువేసి 'ఏమిటి! ఏమిటండి?' అన్నదామె

'అర్థం కాలేదా?' అతని గొంతు వణికింది.

'ఏమైంది ఈ రాత్రి మీకు?'

'అందరూ దేన్ని తట్టుకోలేక ఇక్కడికి వస్తారో అదే అయింది.'

'ఆ డబ్బు తీసుకొని ఇక్కణ్నుంచి వెళ్ళండి!'

'ఇది చాలలేదా? తక్కువైందా? ఇంకా ఇస్తాను.' కొంచెం ధైర్యం వచ్చిందతనికి.

'వెళ్ళమంటున్నాను. ముందు వెళ్ళండిక్కణ్నుంచి.'

'ఎందుకు వెళ్ళాలి' అంటూ ముందుకు నడిచి ఆమెను పట్టుకున్నాడు. బలవంతాన మంచంవైపు గుంజుకు వెళ్ళాడు. బలంగా పెనుగులాడి విడిపించుకొని 'మీరు నాకిష్టంలేదు. వెళ్ళండి. గొడవ పెంచకండి' అన్నదామె.

'ఎందుకిష్టంలేదు?'

'నేను జవాబు చెప్పనవసరం లేదు. అది నా యిష్టానికి సంబంధించిన విషయం.'

'పతివ్రత పోజు పెడుతున్నావా? రోజూ వచ్చి వెళ్ళేవారిదగ్గర ఏమైందీ పోజు' అంటూ ఆమెను లాగి మంచంమీద పడవేసి పక్కన చేరాడు. దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. గుండెలు కదులుతోవాలని స్ఫూర్తి బలంతో ప్రయత్నించిపోగాను. ఆమె ముఖం త్రిప్పుకొంది. జుట్టు పీకింది. ముఖాన్ని రక్కింది. అతను వదలలేదు. చివరి ప్రయత్నం పళ్ళు. ఆమె అతని భుజాన్ని గట్టిగా కొరికింది.

'అబ్బా' అంటూ వదిలేశాడు.

ఆమె ఒక్క ఉదుటున లేచి మంచానికి దూరంగా నిలబడింది. 'వెళ్ళండి'

'ఛీ' అతను ఉమ్మేశాడు.

ఎర్రబడిన కళ్ళతో సుమ్మం వైపు చేయి చూపించింది. అతను లేచి బయటకు వచ్చేశాడు. డబ్బు మాట గూడా మరచి పోయాడు. ఆ రాత్రి అతని అవస్థ అతనికి దైవానికి మాత్రమే తెలుసు.

* * *

'హరీ! శ్రీహరీ!!'

శ్రీహరి ఉలిక్కిపడి లేచాడు. కిటికీ ముందరగా వెలుక్కివెళ్ళిన ఎండ చాలా ప్రొద్దెక్కిందని చెబుతోంది. ఆ గొంతు ప్రసాదుది. లేచివెళ్ళి తలుపు తీశాడు. ఆశ్చర్యంగా చూశాడు.

'నీ రూం ఎలా తెలిసిందనీ వింతగా ఉందా? నీవు చెప్పకపోయినా తెలుసుకోగలనోయ్' అంటూ లోపలకు వచ్చాడు.

'సారీ. ముఖం కడుక్కొని ఇప్పుడే వస్తాను.'

'అదేమిటి నీముఖం అలా ఉంది? ఆ గాట్లేమిటి?'

గతుక్కుమన్నాడు శ్రీహరి. 'ఒకటే దోమలు నల్లులు! నిదరలో బరుక్కొని ఉంటాను.' అన్నాడు.

'అరే! కిటికీదగ్గర రూపాయలు అన్నీ వదులు నోట్లు.'

శ్రీహరి అయిదునోట్లు ఏరి లాల్చీ జేబులో పెట్టాడు. 'కూర్చో యిప్పుడే వస్తాను.' అంటూ బకెట్టు, టవెల్ తీసుకొని కిందికి వెళ్ళాడు.

ఇరవై నిమిషాల్లో యిద్దరూ క్రిందికి వచ్చారు. ప్రసాద్ ఏమైన రెట్టించి అడుగుతాడేమో అని శ్రీహరి సంకోచ పడుతున్నాడు. విషయం ఏదో ఉందని గ్రహించినా అతని అభిమానాన్ని గుర్తించి అతను చెప్పినప్పుడే విందామని ఊరుకున్నాడు ప్రసాద్.

మెట్లు దిగగానే 'అన్నట్లు అసలు విషయం చెప్పనేలేదు. ఇప్పుడు నీ దగ్గర డబ్బు ఎంతఉంది? భయపడకు అప్పడగనులే' అన్నాడు ప్రసాద్.

'భలేవాడివి! ఎందుకూ'

'అవసరమోయ్ నీకోసం ఒక ఉద్యోగాన్ని బేరంచేసి సిద్ధంగా ఉంచాను.'

'అంటే? అర్థమయేలా చెప్పు?'

'అంటేనా! ఒక ఏనిమిది వందలు నీవి కావనుకుంటే ఒక ఉద్యోగం సిద్ధంగా ఉంది.'

'లంచమా?'

'ఏం యివ్వవా 'సత్యహరిశ్చంద్రా?'

'ఉండు యిప్పుడే వస్తాను' అంటూ మెరుపులా పైకివెళ్ళి నిరుత్సాహంగా తిరిగి వచ్చాడు.

'లాభంలేదు అంతా కలిపి ఐదువందలుంటుందేమో!' అన్నాడు నీరసంగా.

'సమయానికి నా దగ్గరా లేకపోయిందే'

'పోనీలే సలోకటి.' నిట్టూర్చారు.

'ప్చ్! ఈ రోజుల్లో ఉద్యోగం మాటలు కాదోయ్! క్లైండ్, క్యాష్ ఆర్ రెకమెండేషన్ ఎస్సెన్షియల్. నువ్వు మగాడివి గనుక క్లైండ్ అనే శబ్దానికి అనర్హుడివి. రెకమెండేషన్ ఉంటే ఇన్నాళ్ళు నిరుద్యోగిగా ఉండే వాడివి కావు. క్యాష్! సోపీ వన్ వే ఫర్ యు. ఎంత ఉందన్నావ్.'

'ఐదు వందలు.'

'ట్రై ఫర్ త్రీ హండ్రెడ్! నేనూ ప్రయత్నం చేస్తానుకో. అయినా నా మీద అంత ఆశ పెట్టుకోకు యూ ట్రై యువర్ లెవల్ బెస్ట్. ఒక్క రెండు మూడు రోజులలో సంపాదించవచ్చు.'

'లాభం లేదు ప్రసాద్.'

'ఛ' అలా నీరుకారి పోతావేమోయ్! మీ వూరెళ్ళు.'

'ఏముందక్కడ? పూరిల్లు! దాని చుట్టూ వున్న కొద్ది జాగా! తెగనమ్ముదామన్నా రెండు మూడు రోజులలో అయ్యే పని కాదు. మన వత్తిడి పసిగట్టారంటే, మరి బిగుసుకుపోతా రక్కడి స్థానికులు.

'సరే పదా! ఈ విషయంకోసం నిన్ను వెతుక్కుంటూ వచ్చాను. నీ అడ్రసు నిన్న నాతో హోటల్లో చూచిన ఒక మిత్రుడి వల్ల దొరికింది. అతని కెలా తెలిసిందంటే అది చెప్పే విషయం కాదనుకో! అయినా ఏమిటోయ్! పట్నంలో మరొక తావు లేనట్లు ఈ వీధికి వచ్చి పడ్డావు. నీగదీ తీరా నేనుకాక మరెవరైనా వచ్చి ఉంటే ఎంత హాస్యాస్పదంగా వుండేది.'

శ్రీహరి నోరెత్తలేదు.

'పొరపాటొద్దూ అన్నాను. ఏమీ అనుకోకు. అది సరే గాని మంచి బెంగాలీ పిక్చరుంది, వెళుదామా? స్పెషల్ మార్నింగ్ షో!'

'పద!'

వరండా దిగి వీధిలో పడ్డారు. నీడనుంచి కరకరలాడే ఎండలోకి వచ్చేసరికి శ్రీహరికి కళ్ళు తిరిగినట్లయింది.

* * *

సాయంత్రం గదికి వచ్చాడు. అతడి మనస్సు తన కలభ్యమైన మూడు పచ్చ కాగితాల కోసం రెపరెప లాడుతోంది. గది తాళం తీసి లోపలికి వచ్చాడు.

కిటికీ వారగా ఏమిటది? ఆత్రంగా పరుగెత్తి చూశాడు మనస్సులోని తత్తర పాటుకి కన్ను చెదరలేదు కదా! కానీకాదు కళ్ళు నులుపుకొని మళ్ళీ చూసినా అదే దృశ్యం! మూడు పచ్చ కాగితాలు. మూడు వందలు. అయిదు ప్లస్ మూడు వెరసి ఎనిమిది ఈ జీ క్వాల్ ఉద్యోగం. తను

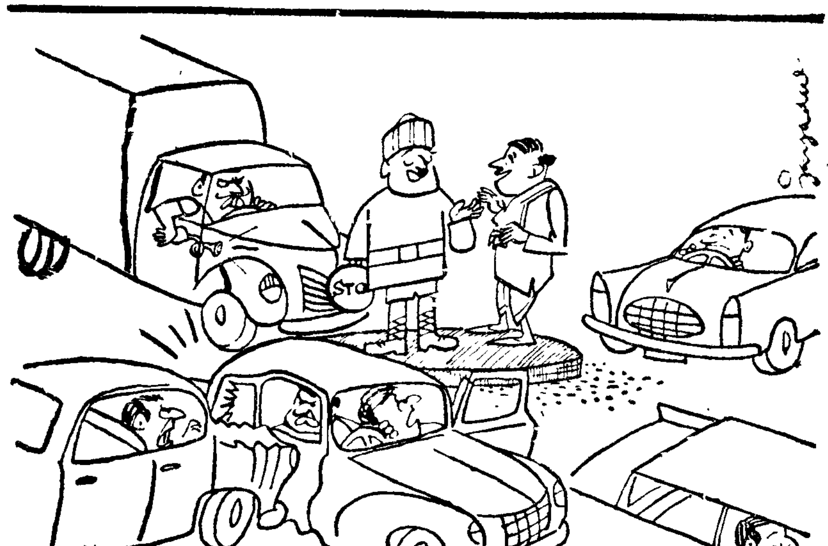

ఉద్యోగి. దైవం దయ తల్చాడు: కాని ఎక్కడినుంచి? ఎక్కడికెలా వస్తా? ప్రసాద్ అనుమానికి అవకాశం లేదు. ఇప్పటి వరకు అతను తనతోనే వున్నాడు. అతను గూడా ప్రయత్నిస్తా నన్నాడు గదా! అత నడిగిన స్నేహితు డెవరైనా తన అవసరాన్ని గమనించి వచ్చి పడేసి వెళ్ళి ఉండగూడదా! తను ప్రసాద్ విడిపోయి గంటైనా కాలేదే ఇంత లోనే ఇంత హటాత్తుగా ఇచ్చిన్న ఆ ఉత్తముడెవరో?

ఏమైనా శ్రీహరి ఇంక ఆలస్యం చెయ్య లేదు పెట్టెలోని అయిదూ ... డు కలిపి మడతవేసి జేబులో పెట్టాడు. ప్రసాద్ దగ్గరకు బయలుదేరాడు.

వీధిలో పదడుగులు వేసాక ఎందుకో వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. వరండాలో ఆమె నిలబడి ఉంది. అతని మేధస్సు మెరుపులా పని చేసి జరిగినదాన్ని స్పష్టంగా నిర్ణయించింది. వెనక్కి తిరిగాడు. ఆమె వరండాలో నుంచి లోపలకు వెళ్ళింది. తలుపు పూర్తిగా మూసుకోక ముందే అతను బాణంలా దూసుకు వచ్చాడు.

జేబులోనుంచి పెద్ద కాగితాలు మూడు తీసి 'ఇవి నీవి కావూ?—నీవి కాదు యిది.' అన్నాడు.

ఆమె మాట్లాడలేదు.

'చెప్పు? నిజమేనా?' తీవ్రంగా రెట్టించి అడిగాడు.

ఆమె తలవూపుతూ 'కానీ, అప్పుగా నైనా!' అన్నది.

'అప్పు! నీదగ్గరా? ఛీ!' మూడు కాగితాలూ ఆమెవైపు విసిరాడు,

'ఆలోచించండి! ప్రపంచంలో మంచీ—చెడూ రెండూ ఉన్నాయి. ఒక మంచినే చూడగలిగితే ఎలా! చెడును కూడా చూసి భరించడం నేర్చుకోండి. కాకపోతే చెడును అర్థం చేసుకొని జీర్ణించుకోవటం అంత సులభమనను. కానీ నీ మీ భవిష్యత్తు...'

'ఈ మాటలు చెప్పటానికి నీవెవరవు?'

'నేను చెడినదానినే కావచ్చు కాని ఆ నోటమీద ఆ ముద్రలేదుగా! ఈ మూడు వందలూ దేవుడు ప్రత్యక్షమై అరచేతి మీదుగా ఇచ్చినా మీరుపయోగించ బోయేది దేనికోసం.

'నీ ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పవలసిన అవసరం నాకులేదు.'

మాయా మనసులు

నా మాటలు నాకే అప్పగిస్తున్నారా! సరే మీయిష్టం.'

అతను తిరిగి వచ్చేశాడు. ఇక ప్రసాదు దగ్గరకు వెళ్ళే అవసరం లేకపోయింది. చేసినపని అతనికెంతో తృప్తిగా ఉండి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంచినట్లుంది. తీవ్ర కోపం, ప్రతికార కాంక్ష చల్లారగా మనసులో మిగిలేదేదో అది నిండి ఉప్పొంగు తోందతనిలో.

* * *

సాయంత్రం సంధ్యవడిలో వాలగా సంధ్యను నిశీధి ఆలింగనం చేసుకుంది.

నగరంత అశోకవనంలో సీతమ్మకు కాపలా కాసే రాక్షసుల్లా, కునికిపాట్లు పడిన స్త్రీలు మునిమాపువేళకే ముస్తాబులు ముగించారు. చీకటి చిక్కబడేసరికి చాలా యిళ్ళు, శోభనగృహాల్లా, కళకళ లాడ సాగాయి. గుమ్మాల్లో నిలబడిన స్త్రీలు వీలైనంతవరకూ వయస్సును దాచే ప్రయత్నాలు చేస్తూ వచ్చేవారిని గాలిస్తున్నారు.

కొందరికి మాత్రం గంగులు లేక కొందరు రిక్షావాలాలు బేరం తెస్తారు. అవి ఖరీదైన బేరాలు. ఒక్కొక్కప్పుడు వచ్చిన రిక్షాల్లో మగువలే వెళ్ళవలసి వస్తుంది. అది మరీ గిరాకీబేరం. అయితే రిక్షావాడు చెప్పినవేళకు రిక్షాలో ఆమె తిరిగి రాక పోతే గంగులుకు పనితగిలిందన్నమాటే!

పదకొండు గంటల ప్రాంతాన శ్రీహరి తలుపు తట్టారెవరో. తెరిచి చూసేసరికి గంగులు నిలబడి ఉన్నాడు.

'ఏమిటి గంగులూ?'

'చిక్కొచ్చిపడిందయ్యగారూ?' అన్నాడు గంగులు తల గోక్కుంటూ. 'బేరం తెచ్చాను. ఎప్పుడోవచ్చే దొరబాబులు—నామీది నమ్మకంతో నరాసరి వచ్చారు. ఇప్పుడది 'నాకొంట్లో బాగాలేదు పంపే సెయ్' అని. నేనేం చేయను.' అన్నాడు.

'మరి నన్నేం చెయ్యమంటావ్?'

'తమమీద గురి బాబగారు కాస్త చెప్పారంటే—?'...

'ఛీ, ఛీ! మీ వ్యాపారంలో నా రెకమండేషనా గంగులూ! నా ముందు ఇలా ఎప్పుడూ మాట్లాడకు. పో . డితే నీతో గొడవలేనేమో కాని పరువుకోసం ప్రాణాలనైనా లెక్కచేయను.'

'అంతలేసి మాటలెందుకు బాబూ మీ కిష్టం లేకపోతే మానెయ్యండి! నన్ను మన్నించండి!' అని చేతులు జోడించి వెళ్ళిపోయాడు గంగులు. మాటా నడకా తూకంగా ఉన్నాయి.

అప్పటి కప్పుడు గది వదిలేసి ప్రసాద్ రూంకో మరెక్కడికో వెళ్ళిపోవాలనిపించింది. కాని ఏదో అక్కర్లేని నరేనో అనూహ్యమైన అంతరాయం అతన్ని ఆపేసింది. మనస్సులో అశాంతి. యెందుకో తెలియదు.

బహుశా ఆమె పడుకొని ఏడుస్తూ ఉంటుంది. ఆమెను గురించిన ఆ ఊహా దృశ్యం అతని మనో ఫలకంపై మాటి మాటికి ప్రత్యక్ష్యం కాసాగింది.

ఆ రాత్రంతా ఒకేతీరు కలలు.

ఆమె ఏడుస్తూ వస్తుంది. 'నాకేదైనా దారి చూపండి' అంటుంది. 'నాకెవరు పనిస్తారు చెప్పండి! ఆడవారు నన్ను చూస్తూనే ఉలుకుతారు. మగవారు మాటలు మింగుతారు. ఇంతకుమించి పవిత్రంగా బ్రతుకుదామన్నా బ్రతకనివ్వరు.' ఇది మరో దృశ్యం.

'నాన్న పెళ్ళి చెయ్యలేకపోగా అక్క లేచి పోయింది. తీసుకెళ్ళినవాడు మోసం చేశాడు. అవమానంతో మా నాయన పోయాడు. మా అక్క తనలాగా చెడిందని నన్నైనా మంచిగా పైకి తెద్దామనుకుంది. కాని దిక్కుమాలిన రోగాలతో జబ్బుపడింది. నేను వచ్చి చూసి దాన్ని కాపాడటానికి నేను కూడా ఈ ఊబిలోకి దిగబడి పోయాను. ఇది నా కథ' అంటుంది మరో మాయ.

ఇలాంటి స్వప్నాంక భాగాలతో కలత నిద్రలతో కూడిన విభాగాలతో తెల్లవారి పోయింది.

ఆ మరురోజు ఉదయం అతనెక్కడికీ వెళ లేదు. ఆమెనందు తలుపులుగానీ వారి తలుపులు కానీ తెరుచుకుంటాయేమోనని చెవులు నిక్కించి ఆలకించాడు. అలాంటి శబ్దాలేవీ వినిపించలేదు. ఆ రోజంతటికి తిండిమీద గూడ ధ్యాసపోలేదు. సాయంత్రం వెళ్ళి కొద్ది ఫలహారం కాఫీ తీసుకొని వచ్చాడు.

ఆరోజు రాత్రి ఆమె సందునున్న భాగంలో కూకుకుందేమోననిపించింది అతనికి. చీమ చిటుక్కుమన్నా లేచి చూ . చిన

రకు వెళ్ళి నావిన్వైపు చూసేవాడు.

నిన్నటివేళకు గంగులు మళ్ళావచ్చాడు.

'ఏం గంగులూ! మళీ ఏమైన బేరం తెచ్చావా?'

'లేదు బాబూ! ఇంత్యాళంతా ఆమె తలుపు తియ్యలేదు. పిలిచినా పలకటం లేదు. ఏదన్నా మింగిందో, ఉరిపోసుకుందో అని అనుమానంగా ఉంది.

'ఎందుకు,' అని అర్థంలేని ప్రశ్నవేసాడు.

'ఎవరి మనసులో ఏముంటదో మనకేటి తెలుసు బాబూ.'

'మాద్దాం పద!'

'రండి బాబూ గట్టిగా పిలవండి! మీరు పిలిస్తే పలకొచ్చు.'

తీరా గుమ్మందగ్గర కొచ్చాకా 'నువ్వే పిలువు గంగులూ! నేనిక్కడుంటాను' అన్నాడు.

గంగులు పిలిచాడు. 'బుల్లెమ్మా మేడ మీదయ్యగారొచ్చారు. తలుపు తెరు!' అని తలుపు బాదాడు.

మరి కాస్సేపట్లో తలుపు తెరుచుకుంది. 'ఏమిటి గంగులూ' అన్నదామె.

'ఏంటి బుల్లెమ్మా! యెందుకలా దిగాలుగా వున్నావ? నాతో చెప్పరాదా!' నిన్నటేల నుంచి లోపలిదానివి లోపలే ఉంటివి. పైనుండే బాబుగారు కూడా కంగారుగా వచ్చేశారు.'

ఆమె ముందుకు వంగి శ్రీహరిని చూసింది.

'గంగులూ ఆకలిగా ఉంది కాస్త కాఫీ, టిఫిన్ తెచ్చిపెట్టు' అన్నది.

'అట్నాగే' అని వెళిపోతూ 'అయ్యగారు కాస్త కనిపెట్టి ఉండండి' అన్నాడు. గంగులూ.

'వెళ్ళిరా గంగులూ ఇంతట్లోకే చావనులే!' అందామె పొడిగా.

*　　*　　*

అర్ధరాత్రి శ్రీహరి సామాను సర్దేశాడు. ...లుగా కొద్దిరోజుల్లోనే సౌకర్యార్థం కొంత సామాను పెరిగిపోవడంవల్ల టాక్సీ అవసరమైంది అంతా టాక్సీలో చేరవేసి గది తాళంవేసి మెట్లుదిగి వచ్చేశాడు. కారెక్కే ముందు ఒకసారి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు

ఆమె అక్కడే ఉంది. 'ఏమారిలా వస్తారా' అన్నది.

అతను వెళ్ళాడు.

ఆమె కొంచెం లోపలికి జరిగి అన్నది. 'ఉండండి! నాకొక చిన్న సహాయం **చేస్తూరా మీరు! మరేంలేదు. పీతి చినత** గంగులుంటాడు. నిన్న యెవరోవచ్చి తిరిగి వెళ్ళారు! వారిని యింకా ఈరోజు రాదలచిన వారిని కూడ తీసుకురమ్మని చెప్పకలరా!'

'నేనెందుకు చెప్పాలి.'

'చెప్పనని తిరస్కరించడానికి బలమైన కారణమేమి లేదు గనుక కనీసపు సహాయం'

'బలమైన కారణం అంటె'—?

ఆమె సమాధానం చెప్పలేదు. అతను దగ్గరకు వెళ్ళి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

ఆమె వ్యా 'సామాను చేర్చేసిరండి! ఈరాత్రికుండి వెళుదురుగాని' అన్నది.

'లేదు. ముఖ్యమైన దానినే వదలి వెళ్లేందుకు సిద్ధపడ్డాను. ఇప్పుడు నరిచి పోయిందేమిటో అర్థమైంది. రా! కారెక్కు!'

'ఉండండి! మళ్ళీ తొందర పడుతున్నారు.' అని వదిలించుకోబోయింది.

'ఈమారు వదిలించుకోవడం నీతరం కాదు. వెళ్తూనే గంగులుతో చెప్పి వెళ్దాము. సామాను అతనిష్టం వచ్చినట్లు చేసికొనీ! ఇక్కడిది పూచిక పుల్ల కూడ వద్దు రా! ఆలస్యమౌతోంది.' అంటూ ఆమెను లాక్కువెళ్ళి కారులో కూర్చో పెట్టాడు.

చెప్పింది విని 'తొందర పడుతున్నారేమో పంతులు గారూ!' అన్నాడు గంగులు

'ఫర్వాలేదులే గంగులూ మంచి దారి ఒక్కటే! కాని అడ్డదారులు లెక్కలేనన్ని! నేనాయనకు భారమైనాడు అందులో యేదో ఒకటివొంక్కపోతుందా?' అన్నదామె.

'అంతేలే!' అని ఒప్పుకున్నాడు గంగులు!

కారు దూరమైపోయింది.

'వోరోరి! సినిమాల్లోనే కాదు గురూ! అప్పుడప్పుడు బయట కూడా యిలాంటి వింత లగుపడుతాయి' అంటూ నవ్వాడు చిన్న పస్సాదు (పిల్ల పస్సాదు)